

Państwowy Instytut Naukowy
Instytut Śląski w Opolu

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI W ROKU 2018

PAŃSTWOWY INSTYTUT NAUKOWY
INSTYTUT ŚLĄSKI W OPOLU

Sprawozdanie z działalności w roku 2018

Opole 2019

1. SKŁAD RADY NAUKOWEJ I ZATRUDNIENIE W 2018 ROKU

1.1. Rada Naukowa

Kadencja 2017–2021

Przewodniczący: prof. dr hab. Grzegorz Strauchold

Zastępcy przewodniczącego: dr hab. Piotr Pałys, prof. PIN-IŚ, dr hab. Teresa Smolińska, prof. UO

Członkowie: dr Agata Haas, ks. prof. dr hab. Andrzej Hanich, dr Renata Kobylarz-Buła, dr Wojciech Kucharski, dr Marek Mazurkiewicz, dr hab. Piotr Pałys, prof. PIN-IŚ, prof. dr hab. Anna Pobóg-Lenartowicz, dr Magdalena Przysiężna-Pizarska, dr hab. Teresa Smolińska, prof. UO, prof. dr hab. Grzegorz Strauchold, mgr Robert Wieczorek

1.2. Dyrekcja

Dyrektor

dr Bartosz Kuświk

Z-ca dyrektora

dr Krzysztof Kleszcz

Pełnomocnicy dyrektora:

ds. sprzedaży i kolportażu

mgr Elżbieta Flisak

ds. promocji i obsługi multimedialnej

mgr Piotr Solga

ds. wydawniczych

mgr Robert Wieczorek

1.3. Pracownicy jednostek naukowych i innych jednostek organizacyjnych

ZAKŁAD BADAŃ HISTORYCZNYCH, NIEMCOZNAWCZYCH I BOHEMISTYCZNYCH

Kierownik zakładu: dr hab. Piotr Pałys, prof. PIN-IŚ

Samodzielni pracownicy naukowci:

prof. dr hab. Andrzej Hanich

prof. dr hab. Michał Lis

dr hab. Stanisława Sochacka, prof. PIN-IŚ

Pozostali pracownicy naukowci:

dr Zbigniew Bereszyński

dr Monika Choroś

mgr Leokadia Drożdż

dr Agata Haas

dr Bernard Linek

dr Marek Mazurkiewicz

dr Marzena Muszyńska.

ZAKŁAD BADAŃ REGIONALNYCH I LOKALNYCH

Kierownik zakładu: dr hab. Brygida Solga, prof. PIN-IŚ.

Samodzielni pracownicy naukowi:

prof. dr hab. Robert Rauziński

dr hab. Kazimierz Szczygalski, prof. PIN-IŚ.

Pozostali pracownicy naukowi:

mgr Piotr Solga – prac. bad.-tech.

mgr Robert Wieczorek.

POZOSTALI PRACOWNICY NAUKOWI

dr Bartosz Kuświk

dr Krzysztof Kleszcz.

BIBLIOTEKA

mgr Ewa Golec

mgr Maria Szwed (wolontariat).

DZIAŁ KSIĘGOWOŚCI

Główna księgową: mgr Krystyna Ogórkis

Pracownik: Krystyna Klimek.

DZIAŁ ADMINISTRACJI I OBSŁUGI

Pracownicy:

mgr Barbara Tomaszek: pracownik kadrowo-administracyjny

mgr Elżbieta Flisak: sekretariat oraz sprzedaż i kolportaż publikacji

Czesław Bartkowiak: pracownik gospodarczo-administracyjny.

DZIAŁ PRAWNY

dr Małgorzata Magdziarczyk: radca prawny.

SPRAWY BHP

mgr Roman Raba.

ARCHIWUM ZAKŁADOWE

mgr Barbara Tomaszek.

1.4. Stan i struktura zatrudnienia

Tabela 1

Stan zatrudnienia w PIN – Instytucie Śląskim w Opolu w latach 2015–2018

Kategoria pracowników	Lata			
	2018	2017	2016	2015
Naukowi	17	18	16	19
Badawczo-techniczni	1	1	3	2
Biblioteka	1	1	1	1
Księgowość	2	2	2	2
Administracja i obsługa	3	3	2	2
Razem	24	23	24	26

Stan na 31.12.2018 r.

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdań z lat poprzednich i danych kadrowych.

Tabela 2

Pracownicy naukowi w PIN – Instytucie Śląskim w Opolu w latach 2015–2018

Stanowisko	2018	2017	2016	2015
Profesorowie:	7	8	9	7
z tytułem naukowym profesora	3	3	4	4
doktorzy habilitowani	4	5	5	3
Adiunkci:	8	8	5	9
doktorzy habilitowani	–	–	–	–
doktorzy	8	8	5	9
Asystenci:	2	2	2	3
doktorzy	–	–	–	–
magistrzy	2	2	2	3
Pracownicy badawczo- -techniczni	1	1	3	–
Razem	18	17	19	19

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdań z lat poprzednich i danych kadrowych według stanu na 31.12.2018 r.

2. INFORMACJA O UPOWSZECHNIANIU I POPULARYZACJI WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTKI NAUKOWEJ

1. Publikacje

Tabela 3

Redakcje prac zbiorowych / Projekty wydawnicze:

Tytuł publikacji	Redaktorzy/Autorzy	ISBN / ISSN	Wydawca	Miejsce wydania
Colloquium Opole 2017. W 500-lecie Reformacji. Dziedzictwo, miejsce i przyszłość chrześcijaństwa	Agata Maria Haas Robert Wieczorek Annemarie Franke, Tadeusz Siwek	978-83-7126-337-8	Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski w Opolu	Opole
Studia Śląskie t. 82-83	Bernard Linek (red. nacz.), Piotr Pałys, Brygida Solga (red. temat.)	0039-3355	Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski w Opolu	Opole

Tabela 4

Artykuły naukowe:

Tytuł artykułu	Autorzy	Tytuł czasopisma	ISSN	Wydawca
Serbołużyczki ruch narodowy w oczach Jugosłowiańskiej Misji Wojskowej przy Sojuszniczej Radzie Kontroli Niemiec	Piotr Andrzej Pałys	PRO LUSATIA. OPOLSKIE STUDIA ŁUŻYCOZNAWCZE	1643-1391	Uniwersytet Opolski
Alojzy Stanisław Matyniak (1945-1999) – założyciel i prezes Akademickiego Związku Przyjaciół Łużyc	Piotr Andrzej Pałys	PRO LUSATIA. OPOLSKIE STUDIA ŁUŻYCOZNAWCZE	1643-1391	Uniwersytet Opolski
Anna Pobóg-Lenartowicz, Od opola do Opola. Popularna historia miasta, Opole 2017, s. 155 [recenzja]	Zbigniew Bereszyński	Studia Śląskie	0039-3355	Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski w Opolu
Aparat bezpieczeństwa Polski Ludowej wobec Kościoła katolickiego na przykładzie Śląska Opolskiego i sąsiednich terenów dolnośląskich w latach 1945–1950	Zbigniew Bereszyński	Studia Śląskie	0039-3355	Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski w Opolu

Tytuł artykułu	Autorzy	Tytuł czasopisma	ISSN	Wydawca
Colloquium Opole 2017. W 500-lecie Reformacji. Dziedzictwo, miejsce i przyszłość chrześcijaństwa	Agata Maria Haas Robert Wieczorek	PRZEGLĄD ZACHODNI	0033-2437	Instytut Zachodni
Działalność Pawła Cyża w serbołużyckim ruchu narodowym	Piotr Andrzej Pałys	Zeszyty Łużyckie	0867-6364	Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego
Geneza ruchu ziomkowskiego w Niemczech Zachodnich (1947-1949) a źródła rewizjonizmu zachodnoniemieckiego	Marek Marian Mazurkiewicz	Studia Śląskie	0039-3355	Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski w Opolu
Karnawał studencki i jego nazwy	Monika Choroś	Journal of Urban Ethnology	1429-0618	Instytut Archeologii i Etnologii, Polska Akademia Nauk
Oddźwięk powstań śląskich w prasie górnołużyckiej	Piotr Andrzej Pałys	Śląski Almanach Powstańczy	2450-2820	Muzeum Powstań Śląskich
Pod znakiem „dynamicznego rozwoju”. Strategia gospodarcza PZPR po Grudniu’70 i jej realizacja na przykładzie województwa opolskiego. Część 2. Załamanie strategii gospodarczej PZPR i Czerwiec’76 w województwie opolskim	Zbigniew Bereszyński	Studia Śląskie	0039-3355	Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski w Opolu
Posel krotochwilny Mac Lac... jako XVII-wieczna śląska komedia rybałtowska	Agata Maria Haas	Studia Śląskie	0039-3355	Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski w Opolu
Przemiany nazewnicze w latach 1945–1950 na przykładzie nazw miejscowości ziemi nyskiej	Monika Choroś	Studia Śląskie	0039-3355	Państwowy Instytut Naukowy - Instytut Śląski w Opolu
Rekrutacja, szkolenie i kariery funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa (na przykładzie województwa opolskiego)	Zbigniew Bereszyński	Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989	1733-6996	Instytut Pamięci Narodowej
Sowietyzacja życia społecznego w Polsce na przykładzie Śląska Opolskiego w latach 1947–1951	Zbigniew Bereszyński	Przegląd Archiwalno-Historyczny	2391-890X	Archiwum Państwowe w Poznaniu, Instytut Historii UAM w Poznaniu
Stosunki językowe na ziemi głubczyckiej po drugiej wojnie światowej. Nieznane opracowanie Biura Prac Kongresowych	Piotr Andrzej Pałys	Rocznik Ziemi Zachodnich	2544-8714	Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”

Tabela 5

Rozdziały w książkach:

Tytuł rozdziału	Autorzy	Tytuł książki	ISBN
Przełom polityczny w wymiarze regionalnym. Październik '56 i jego następstwa na przykładzie województwa opolskiego	Zbigniew Bereszyński	Artificem commendat opus. Region – Pamięć – Polityka. Studia i materiały ofiarowane profesor Danucie Kisielewicz	978-83-7395-790-9
Warsztat językoznawczy profesora Henryka Borka na tle naukowego etosu pracy	Stanisława Sochacka	Onomastyka – neohumanistyka – nauki społeczne	978-83-64007-48-4
Aparat bezpieczeństwa Polski Ludowej wobec kolei i środowisk kolejarskich w rejonie Rybnika	Zbigniew Bereszyński	Węgiel, polityka, stal, ludzie. Studia z historii kolei na Śląsku, Zeszyty Rybnickie 25	978-83-63959-30-2
Der Prager Frühling aus der Perspektive des Opolner Schlesiens	Zbigniew Bereszyński	1968 an der Universität Opole, der Universität Olomouc und an der Pädagogischen Hochschule Heidelberg. Ein trinationaler Blick in „provinzieller“ Perspektive	978-3-86809-145-8
Familiennamen nach dem Beruf in oberschlesischen Urbaren des 16. Jahrhunderts	Monika Choroś	Namen und Berufe	978-3-96023-175-2
Idea niepodległości w działalności opolskich środowisk opozycyjnych w latach 1989–1990	Zbigniew Bereszyński	Wizje niepodległości Polski w XX wieku. Historia – Pamięć – Edukacja	978-83-63904-05-0
Internowanie i inne formy pozbawienia wolności jako instrument represji oraz środek pracy operacyjnej SB w województwie opolskim w okresie stanu wojennego i po jego zawieszeniu	Zbigniew Bereszyński	Internowani i uwięzieni w stanie wojennym	978-83-8098-406-6
Jan Wyglenda: powstaniec, działacz państwowy, więzień polityczny i jego rodzina w politycznej rzeczywistości Polski Ludowej	Zbigniew Bereszyński	Górny Śląsk w Polsce Ludowej, t. 2. Przywódcy – bohaterowie – wrogowie	978-83-7126-335-4
Karol Musioł (1905–1983) – gospodarz Opola	Leokadia Stefania Drożdż	Górny Śląsk w Polsce Ludowej, t. 2. Przywódcy – bohaterowie – wrogowie	978-83-7126-335-4
Kryminogenna koegzystencja. Przedsiębiorczość prywatna, państwowy aparat władzy i działalność przestępcza z ich udziałem na przykładzie województwa opolskiego w ostatniej dekadzie PRL	Zbigniew Bereszyński	Brudne wspólnoty. Przestępczość zorganizowana w PRL w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku	978-83-8098-353-3
Marzec '68 na Śląsku Opolskim	Zbigniew Bereszyński	1968. Marzec. Fakty – wydarzenia – interpretacje	978-83-952196-0-3
NSZZ „Solidarność” w Hucie		Pół wieku Milenium. Religijne,	

Tytuł rozdziału	Autorzy	Tytuł książki	ISBN
„Małapanew” w Ozimku 1980–1989	Zbigniew Bereszyński	polityczne i społeczne aspekty obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski (1956–1966/1967)	978-83-8098-423-3
NSZZ „Solidarność” w Zakładach Cementowo-Wapienniczych „Górażdze” w Choruli w latach 1980–1989,	Zbigniew Bereszyński	Ogniwa zakładowe i sekcje branżowe NSZZ „Solidarność” 1980–1989	978-83-8098-423-3
NSZZ „Solidarność” w Zakładach Urzędzeń Przemysłowych w Nysie	Zbigniew Bereszyński	Ogniwa zakładowe i sekcje branżowe NSZZ „Solidarność” 1980–1989	978-83-8098-423-3
Opole- interpretacja etymologiczna nazwy	Stanisława Sochacka	Artificem commendat opus. Region – Pamięć – Polityka. Studia i materiały ofiarowane profesor Danucie Kisielewicz	978-83-7395-790-9
Oswald Stefan Popiołek – historyk, organizator służb archiwalnej i muzeum jeńców wojennych	Michał Lis	Artificem commendat opus. Region – Pamięć – Polityka. Studia i materiały ofiarowane profesor Danucie Kisielewicz	978-83-7395-790-9
Pomiędzy kolaboracją a opozycją. Stowarzyszenia chrześcijańskie i władze Polski Ludowej na przykładzie województwa opolskiego w latach 1950–1989	Zbigniew Bereszyński	Nie tylko partia? Organizacje społeczne w Polsce Ludowej 1944–1989. Geneza, funkcjonowanie, znaczenie	978-83-8098-370-0
Próby wejścia socjaldemokracji na Góry Śląsk przed I wojną światową	Bernard Linek	Wrocław – Śląsk – Polska – pomiędzy Zachodem a Wschodem	978-83-949816-5-5
Rola sytuacji demograficznej w kształtowaniu lokalnej polityki społecznej w województwie opolskim – analiza na przykładzie powiatu nyskiego	Brygida Beata Solga	Uwarunkowania demograficzne rozwoju społecznego i ekonomicznego miasta Nysa i powiatu nyskiego	978-83-946765-0-6
Serbołużyczcy studenci uczelni wrocławskich na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych XX wieku	Piotr Andrzej Pałys	Na swoim? U siebie? Wśród swoich? Pierwsze lata na Ziemiach Zachodnich i Północnych	978-83-949816-6-2
Szymon Koszyk (1896-1972) – Civis Opolensis	Piotr Andrzej Pałys	Opolanie znani i nieznani: czasy po II wojnie światowej. Cz. 2	978-83-945926-5-3
Wpływ rzeki Odry na nazewnictwo województwa opolskiego	Monika Choroś	Opolska droga rzeczna. Analizy, cz. I Odra rzeka wspomnień i wyzwań. Ocalone dla przyszłości – Odrzańska droga wodna: studia i materiały	978-830949449-3-3
Władysław Alfred Dziewulski (1904-1981): historyk, badacz i popularyzator dziejów Śląska	Michał Lis	Opolanie znani i nieznani: czasy po II wojnie światowej. Cz. 2	978-83-945926-5-3
Władze komunistyczne i Kościół	Zbi-	Pół wieku Milenium. Religijne,	

Tytuł rozdziału	Autorzy	Tytuł książki	ISBN
w województwie opolskim w okresie obchodów milenijnych (1956–1966/1967)	gniew Bereszyński	polityczne i społeczne aspekty obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski (1956–1966/1967)	978-83-8098-423-3
Zabytki budownictwa hydrotechnicznego w historii i krajobrazie górnej części dorzecza Odry	Zbi-gniew Bereszyński	Zabytki techniki – nie tylko z perspektywy prawników	978-83-66165-05-2
Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego „Opole” w Opolu. Zakład pracy i ośrodek działalności związkowo-opozycyjnej	Zbi-gniew Bereszyński	Węgiel, polityka, stal, ludzie. Studia z historii kolei na Śląsku, Zeszyty Rybnickie 25	978-83-63959-30-2
Zapatrzeni w niebo. Dzieje astronomii na Kresach Wschodnich	Zbi-gniew Bereszyński	Oświata i nauka na Kresach Wschodnich w XIX i XX wieku	978-83-65786-23-4
Śląsk Opolski 1945–1950. Starzy i nowi mieszkańcy regionu, ich postawy i relacje wzajemne w świetle materiałów aparatu bezpieczeństwa, dokumentacji lokalnych organów administracji państwowej oraz akt partyjnych PZPR	Zbi-gniew Bereszyński	Na swoim? U siebie? Wśród swoich? Pierwsze lata na Ziemiach Zachodnich i Północnych	978-83-949816-6-2
„Polskojęzyczne protestanckie zabytki językowe na nowożytnym Śląsku	Agata Maria Haas	Colloquium Opole 2017. W 500-lecie Reformacji. Dziedzictwo, miejsce i przyszłość chrześcijaństwa	978-83-7126-337-8

2. Inne formy upowszechniania

Pracownicy PIN – Instytutu Śląskiego w 2018 r. zorganizowali i uczestniczyli w następujące formy upowszechniania wiedzy.

Tabela 6

Konferencje zorganizowane:

Nazwa konferencji	Liczba czynnych uczestników	Zasięg	Miejsce	Data
Górny Śląsk reditus. Wokół wydarzeń roku 1918 na Śląsku	15	konferencja międzynarodowa	Opole	10.10.2018
„Colloquium Opole 2018. Europa pół wieku po roku 1968. Historia. Polityka. Kultura.	28	konferencja międzynarodowa	Opole	15-16.11.2018

Tabela 7

Aktywny udział w konferencjach:

imię nazwisko	nazwa konferencji	tytuł referatu / mo- deracja	organizatorzy	miejsce	data	zasi
Zbigniew Bereszyński	Zbrodnie sądowe w latach 1944–1989. Konformizm czy relatywizm moralny środowisk prawniczych?	Usłudni, zastraszeni, niepokorni. Postawy sędziów i innych pracowników wymiaru sprawiedliwości wobec systemu komunistycznego na przykładzie Śląska Opolskiego	Instytut Pamięci Narodowej – Delegatura w Kielcach, Wyższa Szkoła Ekonomii Prawa i Nauk Medycznych im. prof. E. Lipińskiego w Kielcach, Winnicki Instytut Kooperatywny w Winnicy	Kielce	22.02.2018	Mię
Zbigniew Bereszyński	Okupanci. Interwencja wojsk Układu Warszawskiego w Czechosłowacji w 1968 r.	Dramat Praskiej Wiosny z perspektywy Śląska Opolskiego	Instytut Pamięci Narodowej	Szczecin	20-21.08.2018	Mię
Zbigniew Bereszyński	Górny Śląsk reditus. Wokół wydarzeń roku 1918 na Śląsku	Z Oleandrów pod Górę św. Anny. Legioniści w walce o Górny Śląsk	PIN – Instytut Śląski, Stowarzyszenie Instytut Śląski, Sieć Ziemi Zachodnich i Północnych	Opole	10.10.2018	Mię
Zbigniew Bereszyński	Losy powstańców śląskich po 1922 roku	Teodor Ludyga i jego perypetie z komunistycznym aparatem bezpieczeństwa	IPN – Oddział w Katowicach, Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach, Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach	Katowice	19.10.2018	
Zbigniew Bereszyński	VI Międzynarodowa Konferencja Kresowa: Granice wolności – granice Niepodległej (1918–1922)	Kresowe przedmury Rzeczypospolitej i wojna polsko-sowiecka 1919–1920. Próba nowego spojrzenia na ówczesne wydarzenia z uwzględnieniem nieznanych lub trudno dostępnych wcześniej źródeł i opracowań wydanych w Rosji postkomunistycznej	Muzeum Górnośląskie w Bytomiu, Muzeum Niepodległości w Warszawie, Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach	Bytom	20.11.2018	
Zbigniew Bereszyński	„Nadzieje i rozczarowania”. Środowiska katolików świeckich w Polsce (1945–1956)	Dziwny flirt z władzą. Katolicy świeccy w opolskich strukturach Frontu Narodowego w latach 1953–1956	Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Szczecinie, Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Szczecińskiego.	Szczecin	21-22.11.2018	

Zbigniew Bereszyński	Bariery przemian społecznych i modernizacji Polski w latach 1970–1989	Boom inwestycyjny jako bariera rozwoju gospodarczego. Paradoxy historii gospodarczej PRL na przykładzie województwa opolskiego w latach 1971–1980	Instytut Historii oraz Instytut Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego, PTH – Oddział w Zielonej Górze	Zielona Góra	6-7.12.2018	
Monika Choroś	Dziedzictwo Kulturowe Śląska	Nazwy pamiątkowe ulic Opola z perspektywy historycznej	Uniwersytet Opolski - Instytut Polonistyki i Kulturoznawstwa	Opole	14-15.04.2018	
Monika Choroś	Górny Śląsk reditus. Wokół wydarzeń roku 1918 na Śląsku	<i>Moderacja</i>	Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu	Opole	10.10.2018	Mięs
Leokadia Drożdż	Górny Śląsk reditus. Wokół wydarzeń roku 1918 na Śląsku	Prasa polska w Czechosłowacji w latach 1918-1920	Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu, Zakład Badań Historycznych, Niemcoznawczych i Bohemistycznych oraz Stowarzyszenie Instytut Śląski	Opole	10.10.2018	Mięs
Agata Haas	Dziedzictwo kulturowe Śląska	Język i styl „Dyskursu o pijaństwie...”	Uniwersytet Opolski - Instytut Polonistyki i Kulturoznawstwa	Opole	14.11.2018	
Agata Haas	Dziedzictwo kulturowe Śląska	<i>Moderacja</i>	Uniwersytet Opolski - Instytut Polonistyki i Kulturoznawstwa	Opole	15.11.2018	
Andrzej Hanich	Rola Kościoła katolickiego w organizowaniu polskiego życia na Ziemiach Zachodnich i Północnych w latach 1945-1951	Ustanowienie ks. B. Kominka administratorem apostołskim Śląska Opolskiego i utworzenie oddzielnej struktury diecezjalnej Kościoła na Opolszczyźnie w 1945 r.	Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu	Trzebnica	05.10.2018	
Bartosz Kuświk	Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków w Zamku Piastów Śląskich w Brzegu	Zapomniane upamiętnienia. Problem upamiętniania ważnych wydarzeń historycznych w przestrzeni publicznej w XX i na początku XXI wieku	Zamek Piastów Śląskich	Brzeg	26.04.2018	Mięs
Bartosz Kuświk	Lotnictwo Polskie w walce o granice niepodległej 1918–1921	Niemieckie lotniska na Opolszczyźnie w operacjach lotniczych w czasie kampanii polskiej		Wrocław	06.11.2018	

Bernard Linek	Schlesien/ Śląsk/Slezsko. Grenzüberschreit-ende Forschung. Kolloquium für Nachwuchswissenschaftler/innen	Moderacja		Königswinter	23-24.11.2018	Mięs
Michał Lis	Colloquium Opole 2018: Europa w pół wieku po roku 1968. Historia. Polityka. Kultura	Europejski wymiar doświadczenia rewolt 1968 r. – inspiracja czy ostrzeżenie?	PIN – Instytut Śląski w Opolu	Opole	16-18.10.2018	Mięs
Marek Mazurkiewicz	Colloquium Opole 2018. Europa pół wieku po roku 1968. Historia. Polityka. Kultura.	Moderacja	PIN – Instytut Śląski w Opolu	Opole	16-18.10.2018	Mięs
Marek Mazurkiewicz	Rzeczpospolita Polska – suwerenna i niepodległa 1918-2018	Moderacja	Instytut Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego	Wrocław	24.10.2018	
Marek Mazurkiewicz	Mniejszości etniczne, narodowe i religijne w Polsce – konflikt czy pokojowe współistnienie? Aspekt prawny, ekonomiczny i społeczny	Moderacja	Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie	Kraków	22.11.2018	
Piotr Pałys	Ideologie a skupinová emancipace v 19. a 20. století. Mezinárodní workshop	Serbołużyckie dylematy lat 1945-1950. Pomiedzy "wzajemnością słowiańską" a „internacjonalizmem"		Opava	09.10.2018	Mięs
Piotr Pałys	Górny Śląsk – redivit. Wokół wydarzeń roku 1918 na Śląsku	Inkorporacja? niepodległość? autonomia? – serbołużycki ruch narodowy na przełomie lat 1918-1919	PIN – Instytut Śląski w Opolu	Opole	10.10.2018	Mięs
Piotr Pałys	Colloquium Opole 2018. Europa pół wieku po roku 1968. Historia. Polityka. Kultura	Praska wiosna w optyce najmniejszego narodu słowiańskiego	PIN – Instytut Śląski w Opolu	Opole	16-17.20.2018	Mięs
Piotr Pałys	Rok 1918 na Górnym Śląsku	Czechosłowacja w grze o Górny Śląsk (1918-1923)		Gliwice	15-16.11.2018	Mięs
Piotr Pałys	III. Pražské sorabistické sympozium. Jan Pětr Jordan a jeho doba	: Pierwsza synteza historii narodu serbołużyckiego (Rys dziejów serbołużyckich/ Historija Serbskeho naroda) i jej autor Wilhelm Bogusławski (1825-1901)		Praga	30.11.2018	Mięs
Piotr Pałys	Czeskie enklawy narodowościowe na ziemiach polskich	Češi? Prajzáci? Moravci? Ludność czeska na pograniczu raciborsko-głubczyckim		Strzelin	24-26.05.2018	

Stanisława Sochacka	Dziedzictwo kulturowe Śląska	Przestrzeń miejska międzywojennego Opola z perspektywy nazw własnych	Uniwersytet Opolski - Instytut Polonistyki i Kulturoznawstwa	Opole	14-15.11.2018	
Brygida Solga	Rola państwa w erze globalizacji (The role of the state in the era of globalization)	Challenges of state policy towards migration processes in Poland (współp. K. Heffner)	Uniwersytet Łódzki, Polskie Towarzystwo Geograficzne	Skorzęcin	12-14.09.2018	Mięs
Brygida Solga	Prognoza podaży i popytu na pracę na rynku pracy województwa opolskiego	Popyt na pracę w województwie opolskim	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Opole	22.06.2018	
Robert Wieczorek	Rola państwa w erze globalizacji (The role of the state in the era of globalization)	Integration around regional development goals. Discourse of the European Social Fund utilization in Opolskie region	Uniwersytet Łódzki, Polskie Towarzystwo Geograficzne	Skorzęcin	12-14.09.2018	Mięs
Robert Wieczorek	Prognoza podaży i popytu na pracę na rynku pracy województwa opolskiego	Popyt na pracę w województwie opolskim (metodologia badań)	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Opole	22.06.2018	

Tabela 8

3. Pozostałe formy upowszechniania:

Imię i Nazwisko	Forma upowszechniania	temat	instytucja	miejsce	data
Zbigniew Bereszyński	Panel Dyskusyjny	Jak dokumentować historię mniejszości niemieckiej w Polsce	Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej	Kamień Śląski	17.11.2018
Zbigniew Bereszyński	Warsztat Naukowy	Górny Śląsk w Polsce Ludowej (IV). Społeczne aspekty komunistycznej industrializacji	IPN – Oddział w Katowicach, PIN – Instytut Śląski	Katowice	29.10.2018
Leokadia Drożdż	Warsztat Naukowy	Cementownie opolskie i ich załogi. Przykład Góraždze	IPN – Oddział w Katowicach, PIN – Instytut Śląski	Katowice	29.10.2018

Agata Haas	Przygotowanie wystawy	Reformacja w Europie Środkowej i Wschodniej	PIN-Institut Śląski w Opolu, Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie, Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu	Opole	19.03-9.04.2018
Andrzej Hanich	wygłoszenie referatu	Św. Jadwiga patronka pojednania	forum Rady Miasta w Dębicy	Dębica	16.10.2018
Andrzej Hanich	wygłoszenie referatu	Kościół katolicki na Śląsku w obliczu odzyskania niepodległości przez Polskę	Muzeum Historii Katowic	Katowice	25.10.2018
Bartosz Kuświk	wygłoszenie referatu	„Marzec 68”	symposium w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu	Opole	27.03.2018
Bernard Linek	wygłoszenie referatu	Społeczne aspekty komunistycznej industrializacji	IPN – Oddział w Katowicach, PIN – Institut Śląski	Katowice	23.10.2018
Michał Lis	wygłoszenie referatu	Jan Ludyga Laskowski	Centralne Muzeum Jeńców Wojennych	Opole	23.11.2018
Piotr Pałys	wygłoszenie referatu	Socjalistyczna przebudowa Dolnych Łużyc (na przykładzie kombinatów węgla brunatnego). Wspólnie z Peterem Schurmannem	IPN – Oddział w Katowicach, PIN – Institut Śląski	Katowice	29.10.2018
Piotr Pałys	wykład	Wybrane aspekty III Powstania Śląskiego	I Liceum Ogólnokształcące im. 14 Pułku Powstańców Śląskich	Wodzisław Śląski	23.05.2018
Piotr Pałys	wygłoszenie referatu	Słowo o Janie Skali	Międzynarodowe Forum Literackie XXIX Najazd Poetów „Przywracanie śląskokresowej pamięci”	Namysłów	18.10.2018
Brygida Solga	wykład	Miejsce i znaczenie migracji zagranicznych w rozwoju regionalnym	Posiedzenie Komitetu Badań nad Migracjami PAN	Warszawa	04.06.2018
Brygida Solga	udział	-	Posiedzenie Komitetu Badań nad Migracjami PAN	Warszawa	20.09.2018

- Współpraca z Ośrodkiem „Pamięć i Przyszłość” w ramach projektu Sieci Ziem Zachodnich i Północnych
- Nagrywanie wypowiedzi osób urodzonych przed 1923 r., którzy zdecydowali się opowiedzieć historię swojego życia w ramach projektu „100 100-stulatków na 100-lecie”
- Organizowanie otwartych spotkań naukowych pracowników PIN-IŚ w cyklu "Środy w Instytucie Śląskim" (<http://www.institutslaski.com/tag/sroda-w-instytucie-slaskim/>)
- Doroczny Konkurs o nagrodę im. Jana i Wojciecha Wawrzynków na najlepszą pracę magisterską dotyczącą Śląska (współorganizowany przez PIN-IŚ wspólnie z rodziną patronów nagrody oraz z Urzędem Marszałkowskim)
- Uczestnictwo w Opolskim Festiwalu Nauki
- Uczestnictwo w Festiwalu Książki w Opolu

- Uczestnictwo w Świącie Wojska Polskiego w Opolu
- Prowadzenie strony internetowej www.instytutslaski.com
- Członkostwo pracowników naukowych PIN-IŚ w komitetach polskich instytucji, radach programowych, kapitułach nagród
- Wystawy organizowane bądź współorganizowane przez PIN-IŚ – m.in. wystawa „Prawdy Polaków – Manifestacja Odwagi i Wiary” – Instytut Pamięci Narodowej, partnerzy: Sieć Ziem Zachodnich i Północnych, Muzeum Śląska Opolskiego, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu, Archiwum Państwowe w Opolu.

3. ROZLICZENIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH PRYZNANYCH NA UTRZYMANIE POTENCJAŁU BADAWCZEGO JEDNOSTKI NAUKOWEJ

Informacje o poniesionych kosztach związanych ze zrealizowanymi zadaniami badawczymi:

Koszty pokryte ze środków z dotacji na utrzymanie potencjału badawczego (z wyjątkiem środków przyznanych z tytułu zdarzenia losowego): 338 330 zł.

Tabela 8

Struktura poniesionych kosztów:

L.p.	Przeznaczenie	Koszty ogółem [zł]	... w tym koszty pokryte z dotacji [zł]
1.	Działania niezbędne do rozwoju specjalności naukowych lub kierunków badawczych oraz rozwoju kadry naukowej, w tym badania naukowe lub prace rozwojowe ujęte w planie finansowym jednostek naukowych	58 880,01	0,00
2.	Utrzymanie infrastruktury badawczej, w tym bibliotek i archiwów	315 867,76	0,00
3.	Zatrudnienie niezbędnej kadry naukowej i inżynierjno-technicznej	555 559,84	242 890
4.	Zakup lub wytworzenie aparatury naukowo-badawczej, związanej z realizacją zadań, o których mowa w pkt. 1, niestanowiącej dużej infrastruktury badawczej	0,00	0,00
5.	Współpraca naukowa krajowa i zagraniczna, niezbędna do realizacji zadań, o których mowa w pkt. 1	16 324,95	0,00
6.	Upowszechnianie nauki	8 456,22	0,00
7.	Działania związane z komercjalizacją wyników badań naukowych i prac rozwojowych	0,00	0,00
8.	Zadania związane z zapewnieniem warunków udziału niepełnosprawnych naukowców i uczestników studiów doktoranckich w realizacji badań naukowych i prac rozwojowych	0,00	0,00
Razem:		856 088,78	242 890

4. BIBLIOTEKA PIN – INSTYTUTU ŚLĄSKIEGO W OPOLU. SPRAWOZDANIE Z PRACY W 2018 R.

I. Gromadzenie i opracowanie zbiorów

1. Wydawnictwa zwarte

Stan księgozbioru w dniu 31 XII 2017 r. 58 650 wol.

W 2018 r. przybyło 373 wol.

Wykreślono z inwentarza 29 wol.

Stan w dniu 31 XII 2018 r. 58 994 wol.

Przybytki książek według sposobu nabycia:

Ogółem 373 wol., w tym kupno – 35 wol., wymiana – 201 wol. (w tym 106 z zagranicy), dary – 137 wol.

Wartość książek: zakupionych – 1 091,24 zł, otrzymanych w ramach wymiany – 5 463,86 zł oraz darów – 3 202,00 zł.

2. Czasopisma

Stan w dniu 31 XII 2017 r. 22 937 wol.

W 2018 r. przybyło 168 wol.

Wykreślono z inwentarza 6 wol.

Stan w dniu 31 XII 2018 r. 23 099 wol.

W 2018 r. biblioteka otrzymywała 77 tytułów czasopism bieżących (w tym 16 zagranicznych).

Czasopisma według sposobu nabycia:

Ogółem 77 tytułów, z tego kupno – 0, dary – 33 (w tym 6 zagranicznych), wymiana – 44 (w tym 10 zagranicznych).

Wartość czasopism otrzymanych w darze wyniosła 1593,60 zł (w tym z zagranicy 392,00 zł) oraz w ramach wymiany – 4 142,95 zł (w tym 547,00 zł z zagranicy).

3. Zbiory specjalne

a. Kartografia

Stan w dniu 31 XII 2018 r. – 758 map oraz 118 map rękopiśmiennych.

b. Rękopisy

Stan w dniu 31 XII 2018 r. – 7 328 teczek.

c. Ikonografia

Stan w dniu 31 XII 2017 r. – 3 947 pozycji fotografii oraz 365 pozycji (1 462 klatki) negatywów.

d. Mikrofilmy

Stan w dniu 31 XII 2018 r. – 386 zwojów.

e. Dokumenty elektroniczne

Stan w dniu 31 XII 2018 r. – 106 sztuk.

II. Udostępnianie

1. Czytelnicy

Z biblioteki korzystało 16 pracowników PIN – Instytutu Śląskiego.

2. Wypożyczalnia miejscowa

Wypożyczono 181 wol. wydawnictw zwartych i 2 wol. czasopism, 45 wol. zbiorów specjalnych.

3. Czytelnia

Czytelnia dla pracowników PIN – Instytutu Śląskiego była czynna pięć dni w tygodniu, dla osób z zewnątrz dwa dni w tygodniu. W dniach 23 IV 2018–10 IX 2018 r. oraz od 05 XI 2018 do 31 XII 2018 r. pani mgr Maria Szwed wykonywała w bibliotece świadczenia wolontarystyczne.

Zarejestrowano 553 odwiedzin w czytelni, gdzie udostępniono 963 wol. wydawnictw zwartych, 485 wol. czasopism oraz 744 wol. zbiorów specjalnych.

4. Wypożyczalnia międzybiblioteczna

Przygotowano materiały ikonograficzne dla Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu oraz na potrzeby produkcji filmu dokumentalnego o arcybiskupie Alfonsie Nossolu pt. „Pontifex” realizowanego przez TVP 3 Opole.

Łącznie wypożyczono 32 zdjęcia i 1 wol. wydawnictwa zwartego.

Sprowadzono 4 wol. książek i 4 wol. czasopism oraz 6 wol. mikrofilmów dla pracowników PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu.

5. Pracownicy instytutu w czytelni wykonali 682 odbitki kserograficzne.

III. Wymiana

Biblioteka przekazała w ramach wymiany 80 wol. wydawnictw zwartych (w tym 22 wol. dla odbiorców zagranicznych) oraz wydawnictwa ciągle – 78 wol. (w tym 28 wol. dla odbiorców zagranicznych).

Wartość przekazanych wydawnictw – 4 413,00 zł.

IV. Opracowanie, informacja

1. Udzielano na bieżąco informacji bibliograficznych i bibliotecznych oraz odpisywano na e-maile czytelników.
2. Gromadzono materiały do bibliografii publikacji pracowników PIN – Instytutu Śląskiego za 2018 r.
3. Prowadzono na bieżąco katalog komputerowy w systemie SOWA 1.
4. Na bieżąco prowadzono ekspozycję nowości książkowych.
5. Sporządzano wykaz książek przeznaczonych do wykreślenia z inwentarza.

V. Sprawy inne

1. Biblioteka przygotowała dla Ośrodka „Pamięć i Przyszłość”, który realizuje Program Badawczy dla Ziemi Zachodnich i Północnych następujące tematy:
  - a) Śląskie społeczeństwo lat sześćdziesiątych w zbiorach ikonograficznych Biblioteki Państwowego Instytutu Naukowego – Instytutu Śląskiego w Opolu,
  - b) „Wiadomości Urzędowe Administracji Apostolskiej Śląska Opolskiego” 1945–1950: bibliografia zawartości.
2. Wirtualna Biblioteka Nauki to projekt realizowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach, którego pracownicy PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu mogą korzystać z następujących baz: Elsevier, Springer, Web of Science.
3. Książki pozyskane drogą zakupu zostały sfinansowane częściowo ze środków PIN IS oraz z dotacji celowej dla młodych naukowców na mocy decyzji MNiSW Nr 5747/E-31/M/2018.
4. Za sprzedane karty biblioteczne oraz wykonane kserokopie materiałów bibliotecznych uzyskano ogółem 152, 00 zł.
5. Biblioteka przygotowała następujące kwerendy:
  - a) dotyczącą postaci śląskich kobiet na potrzeby wystawy pt. Śląskie Kobiety – Polskie Twierdze;
  - b) materiały do scenariusza wystawy pt. Kongres Polaków w Niemczech, Berlin, 6 marca 1938 r.: manifestacja odwagi i wiary;
  - c) na temat wydarzeń politycznych w Polsce w ostatnich 100 latach;
  - d) dotyczącą konkursu pt. Ścieżki Pamięci Narodowej (biogramy, zdjęcia powstańców, powstań śląskich oraz żołnierzy wyklętych);
  - e) Epistolografia w PRL 1944–1989;
  - f) materiałów ikonograficznych na festiwal pt. Industria jest kobietą organizowanego przez Wydział Kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.
6. W dniu 07 IX 2018 r. przeprowadzono dwie lekcje informacyjne na temat historii Instytutu Śląskiego, biblioteki i jej zbiorów dla uczniów Państwowej Szkoły Podstawowej Nr 1 w Ozimku.
7. W czytelni biblioteki zorganizowano w dniach 14–17 IX 2018 r. wystawę pt. XIX i XX- wieczne silesiaca w zbiorach Biblioteki PIN – Instytutu Śląskiego w Opolu: wybór.

8. Włączono w magazynach 524 woluminy książek i czasopism oraz 509 woluminów zbiorów specjalnych.

VI. Sprawy personalne

W roku 2018 w bibliotece zatrudniona była mgr Ewa Golec.